

ลักษณะของความขัดแย้งระหว่างคณะเทศมนตรีกับสภาเทศบาล

ดังที่กล่าวแล้วว่าคณะเทศมนตรีกับสภาเทศบาลย่อมจะต้องมีความสัมพันธ์ต่อกัน โดยใกล้ชิด ทั้งนี้ คณะเทศมนตรีจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ความสามารถควบคุมเสียงข้างมาก ไว้ให้ได้ จึงจะได้รับความเห็นชอบยินยอมเสมอ แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ย่อมก่อให้เกิดความขัดแย้งกันได้ง่าย เพราะถ้าไม่มีการขัดแย้งกันเสียเลย ก็เท่ากับไม่มีใครทำอะไรเลย (๑) จนมีผู้กล่าวว่า ความขัดแย้งนั้นมีอยู่ทุกแห่งในโลก ซึ่งเราไม่อาจที่จะหลีกเลี่ยงได้ (๒) ดังนั้น ความขัดแย้งระหว่างคณะเทศมนตรีกับสภาเทศบาลจึงเป็นสิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

"ความขัดแย้ง" (Conflict) เป็นคำที่มีความหมายกว้าง เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมของมนุษย์ (๓) ทั้งนี้ โดยมีรากฐานเริ่มต้นมาจากจิตใจของแต่ละบุคคลที่ไม่เหมือนกัน ควบคู่กับความต้องการ (need) ที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ของมนุษย์จึงอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งได้

(1) Leonard D. White, Introduction to the Study of Public Administration, op.cit, p.507

(2) Henry C. Metcalf and L.Urwick(eds) Dynamic Administration: The Collected Papers of Mary Parker Follett, New York: Harper and Row, Publishers 1940, p.30

(3) Richard S. Lagarus, Personality and Adjustment, (Englewood cliff N.J. : Prentice-Hall Inc, 1963) pp.37-40

ลักษณะความขัดแย้งโดยทั่วไปนี้อาจแบ่งออกได้ เป็น ๒ ส่วน คือ

๑. ความขัดแย้งของบุคคล (Individual conflict) (4)
๒. ความขัดแย้งขององค์การ (Organization conflict)

ความขัดแย้งของบุคคล เป็นความขัดแย้งที่แต่ละบุคคลจะต้องประสบอย่างที่มี
อาจหลีกเลี่ยงได้ ในเมื่อเราอยู่ในฐานะที่จะต้อง เป็นผู้เลือกหรือผู้ถูกเลือกเสียทัศนคติในใจอย่างใด
อย่างหนึ่ง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เป็นความขัดแย้งที่บุคคลจะต้อง เผชิญกับภาวะแห่งทัศนคติที่จะต้อง
เลือกละทิ้งสิ่งหนึ่งทีตนเองพึงปรารถนามากที่สุด นั่นก็คือ หากเราพิจารณาถึงเทศบาลแล้ว
จะพบว่าความขัดแย้งของบุคคลในเทศบาล นี้ก็คือความขัดแย้ง ระหว่างสมาชิกสภา เทศบาลด้วยกัน
หรือความขัดแย้งระหว่างนายกเทศมนตรี เทศมนตรี กับสมาชิกสภา เทศบาล ที่จะต้องตัดสินใจ
เลือกประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล คณะเทศมนตรี ตลอดจนจรรยาเทศบัญญัติ
ฉบับต่างๆ นั้นเอง

ความขัดแย้งขององค์การ เป็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มบุคคลภายในองค์การ
อาจจะภายในองค์การด้วยกันเอง หรือระหว่างกลุ่มภายในองค์การหนึ่งกับกลุ่มภายในอีกองค์การ
หนึ่ง อันเป็นความขัดแย้งระหว่างองค์การ ลักษณะเช่นนี้มักปรากฏอยู่ในสังคมเสมอๆ เช่น
ความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับนักวิชาการ หรือความขัดแย้งระหว่างบริษัทหนึ่งกับอีกบริษัทหนึ่ง
ซึ่งดำเนินกิจการอย่างเดียวกัน ซึ่งสภาพของความขัดแย้งเหล่านี้มักเป็น การแบ่งสรรใน เรื่องของ
ผลประโยชน์มากกว่า เพราะผลประโยชน์เหล่านั้นอยู่ในลักษณะจำกัด (๗)

(๔) Henry C. Metcalf and L.Urwick (eds), op.cit, p.43

(๕) Jame G. March and Herbert A. Simon, Organization, (New York: John Wiley and Son Inc, 1958, p.II2

(๖) Ibid, p.II3

(๗) เมธา สุคนทรศักดิ์, ความขัดแย้งตนเอง, วารสารรัฐศาสตร์ไทย, ปีที่ ๑
(มกราคม - มีนาคม ๒๕๑๐) หน้า ๖๓ - ๖๔

ลักษณะของความขัดแย้งในเทศบาลต่างๆ นั้น สามารถเกิดขึ้นได้ทั้ง ๒ ลักษณะ คือ ความขัดแย้งของบุคคล เป็นความขัดแย้งระหว่างสมาชิกสภา เทศบาล กับนายกเทศมนตรี หรือ ระหว่างสมาชิกสภา เทศบาลด้วยกัน และความขัดแย้งขององค์กร เป็นความขัดแย้งของกลุ่มบุคคล เช่น ความขัดแย้งระหว่างคณะเทศมนตรีกับสภา เทศบาล หรือระหว่างกลุ่มสมาชิก สภา เทศบาลฝ่ายบริหารกับกลุ่มสมาชิกสภา เทศบาลฝ่ายค้าน เป็นต้น

สำหรับลักษณะของความขัดแย้งในเทศบาล เมืองศรี สุรินทร์ เทศบาลตำบลแก่งคอย และเทศบาลตำบลหนองแค นั้น เป็นความขัดแย้งระหว่างคณะเทศมนตรีกับสภา เทศบาลในการที่จะก้าวขึ้นมา เป็นฝ่ายบริหารของกลุ่มสมาชิกสภา เทศบาลด้วยเสียงข้างมาก แต่ปรากฏว่า ในแต่ละเทศบาลมี คะแนนเสียงของกลุ่มสมาชิกสภา เทศบาลแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะกำลังกัน คือไม่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เป็นผู้มีเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดในสภา เทศบาล จึงทำให้เกิดการ ขัดแย้งกันอย่างรุนแรง เพื่อที่จะทำการโค่นล้มฝ่ายตรงข้ามอยู่เสมอ ดังเห็น จึงต้องมีการรวม กลุ่มกันอย่าง เหวี่ยงแวมและพยายามที่จะดึง เอาสมาชิกสภา เทศบาลฝ่ายตรงข้ามมา เป็นพวก ของตนตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้ความขัดแย้งภายในเทศบาลทั้งสามแห่งจึงเกิดขึ้นเสมอๆ และ ลักษณะของความขัดแย้งที่รุนแรงที่สุดที่เห็นได้ชัดอย่าง เด่นชัดก็คือ ในกราวพิจารณา ร่าง เทศบัญญัติ งบประมาณประจำปี ซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้อย่าง เด่นชัดที่สุด ดังจะกล่าวถึงลักษณะของความ ขัดแย้งให้ เห็นในแต่ละเทศบาล และจะได้เปรียบเทียบให้เห็นต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะของความขัดแย้งในเทศบาลเมืองสระบุรี

หลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ แล้ว นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี ได้เข้าทำหน้าที่บริหารประเทศเป็นการชั่วคราว เพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลทั่วประเทศในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๗ จากนั้น ก็เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการจังหวัดที่จะจัดให้มีการประชุมสภาเทศบาลครั้งแรกภายใน ๓๐ วัน (๘) เพื่อให้สมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาใหม่ได้ปฏิบัติงานตนก่อนเข้ารับหน้าที่ คณะกรรมการเลือกตั้ง ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล และคณะเทศมนตรี เพื่อบริหารกิจการของเทศบาลสืบต่อไป

เมื่อคณะกรรมการจังหวัดสระบุรีได้ดำเนินการเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาเทศบาลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็ได้ทำการทูลเสียง เพื่อให้คณะกรรมการจังหวัดเสนอรายชื่อบุคคลที่มีเสียงสนับสนุนมากที่สุด เพื่อขอความเห็นชอบต่อสภาเทศบาลในการที่จะดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี และคณะเทศมนตรี ซึ่งการทูลเสียงดังกล่าวก็ได้มีการแบ่งกลุ่มต่างๆ ออกเป็น ๕ กลุ่ม (๕) เมื่อได้คะแนนเสียงข้างมากแล้ว คณะกรรมการจังหวัดสระบุรีจึงได้เสนอกลุ่มผู้เสนอตัวที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดต่อที่ประชุมสภาเทศบาล เพื่อขอความเห็นชอบปรากฏว่าที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติด้วยคะแนนลับ เห็นด้วยตามที่ผู้วาระการจังหวัดเสนอเพียง ๗ เสียง และไม่เห็นด้วย ๑๑ เสียง เป็นอันว่าในการประชุมสภาเทศบาลครั้งนี้ไม่สามารถที่จะแต่งตั้งคณะเทศมนตรีได้ ผู้วาระการจังหวัดจึงได้เสนอขอเลื่อนการประชุมสภาเทศบาล เพื่อขอความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีไปในการประชุมสภาเทศบาลครั้งต่อไป และเพื่อให้การแต่งตั้งคณะ

(๘) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖, เรื่องเดิม, มาตรา ๘๘

(๙) สันนิบาต นายเลิศ หงษ์ภักดิ์ ผู้วาระการจังหวัดสระบุรี เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๐

เทศมนตรีคำ เนิ้ใช้ไปด้วยความถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและบังเกิดผลดีแก่ราชการ โดยส่วนรวม ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีจึงได้เรียกสมาชิกสภาเทศบาลเมืองสระบุรีทั้งหมด มาตกลงยอมรับเป็นกรณีในและผลของการหารือ (ชาวเสียง) ก็ปรากฏผลเช่นเดิม แก่กลุ่มผู้ได้เสียงข้างมากในครั้งนั้นได้รับคะแนนเสียงมากถึง ๕ เสียง ดังนั้น ในการประชุม สภาเทศบาลครั้งที่ ๒/๒๕๐๘ ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี จึงได้เสนอก่อนผู้ได้รับคะแนนเสียง ข้างมากอีกครั้งหนึ่ง เพื่อขอความเห็นชอบ ปรากฏว่า ที่ประชุมสภาเทศบาลลงมติด้วยคะแนนเสียง เห็นชอบด้วยตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอ ๕ เสียง ไม่เห็นชอบ ๘ เสียง และไม่ออกเสียง ๑ เสียง ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงได้แต่งตั้งคณะเทศมนตรีตามที่สภาเทศบาลเห็นชอบ ครั้นเมื่อแต่งตั้งคณะเทศมนตรีแล้ว ปรากฏว่า สมาชิกสภาเทศบาลเมืองสระบุรีได้แบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย แต่ละฝ่ายมีเสียงสนับสนุนฝ่ายละเท่าๆ กัน จึงทำให้การบริหารงานของคณะเทศมนตรี ต้องประสบปัญหายุ่งยากและมีอุปสรรค เนื่องจากขาดเสียงข้างมากในสภาเทศบาลตลอดเวลา

จากเหตุการณ์ดังกล่าวจะพบว่า สภาเทศบาลเมืองสระบุรีได้มีการแตกแยก กันมาแต่ต้น ดังนั้น ในการบริหารงานต่างๆ จึงมักประสบกับปัญหาของความขัดแย้งตลอดเวลา เมื่อคณะเทศมนตรีไม่สามารถที่จะควบคุมเสียงข้างมากได้อย่างเด็ดขาดได้ การที่จะเสนอเทศ- บัญญัติหรือการขอความเห็นชอบต่างๆ ก็มักประสบกับปัญหาความยุ่งยากเสมอ สมาชิกสภาเทศบาล กลุ่มฝ่ายค้านก็พยายามที่จะโค่นล้มคณะเทศมนตรีอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น เมื่อถึงการประชุมสภา- เทศบาลสมัยสามัญเพื่อพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีสมาชิกสภาเทศบาล แต่ละฝ่ายก็จะมีการพยายามรวมตัวกันเพื่อที่จะชิงกันเป็นฝ่ายบริหารให้ได้

(๑๐) สันถามณ์ นายโชดก วีระธรรม พุคสวัสดิ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี คราวไปตรวจเยี่ยม เทศบาลเมืองสระบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๒๐

เมื่อเทศบาลเมืองสระบุรีได้กำหนดให้มีการประชุมสภาเทศบาลสมัยสามัญ สมัยที่ ๔ ครั้งที่ ๑/๒๕๑๔ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๑๔ เพื่อพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๑๕ มีสมาชิกสภาเทศบาลมาร่วมประชุม ๑๘ นาย ผลของการประชุมปรากฏว่า มีสมาชิกรับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.๒๕๑๕ (วาระที่ ๑) จำนวน ๕ คะแนน และมีสมาชิกไม่เห็นสมควรรับหลักการ จำนวน ๕ คะแนน ดังนั้นในเมืองมีคะแนนเสียงเท่ากัน (ซึ่งมีมาแต่แรกแล้ว) ประธานสภาเทศบาลจึงชี้ขาดข้างไม่เห็นสมควรรับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทั้งนี้ โดยไม่มีให้เหตุผลในการที่พิจารณาไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีไว้แต่ประการใด ภัยการอ้างว่า ในขณะที่มีการประชุมสภาเทศบาลนั้น การให้เหตุผลต่างๆ ที่จะกล่าวนั้นค่อนข้างจะยืดเยื้อ เสียเวลาการประชุม จึงได้สงวนสิทธิไว้ที่จะกล่าวในภายหลัง (๑๑) และต่อมาได้มีการให้เหตุผลที่จะไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณต่อมูวาระราชการจังหวัด พอสรุปได้ดังนี้

๑. คณะเทศมนตรี เคยแถลงนโยบายไว้ว่าจะทำการบำรุงรุ่งท้องถิ่นให้เจริญ แต่ได้ตั้งงบประมาณสำหรับปี พ.ศ.๒๕๑๕ ไว้ เพื่อบำรุงท้องถิ่นเพียง ๘% ส่วนใหญ่ได้ตั้งงบประมาณเพื่อจ่ายให้แก่บุคคลและพนักงานเทศบาลถึง ๖๔% และในด้านการรักษาความสะอาดนั้น ควรจะตั้งงบประมาณให้มากขึ้นแต่กลับไปตัดพนักงานทำความสะอาดให้ลดลง
๒. มีการตั้งงบประมาณเพื่อบริการประชาชนเฉพาะในกลุ่มชุมชนเท่านั้น เขตที่เทศบาลขยายออกไปไม่มีงบประมาณที่จะนำไปพัฒนาเลย
๓. รายจ่ายบางอย่างไม่จำเป็นที่จะดำเนินการในปีนี้ เช่น การติดตั้งโทรศัพท์ให้โรงเรียนเทศบาล
๔. การตั้งงบประมาณรายรับในปี พ.ศ.๒๕๑๕ พยายามที่จะตั้งให้ไว้สูงๆ เพื่อจะได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้สูงๆ ได้ ซึ่งในการนี้รายรับจากภาษีการค้าชาวในปี พ.ศ.๒๕๑๖ ได้ยกเลิกไปแล้ว

(๑๑) สัมภาษณ์ นายชิตา ธรรมนิยม ผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี, เมื่อ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๑๖

แต่คณะเทศมนตรีไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้ เพื่อช่วยเหลือผู้มึนหรือช่วยเหลือคาร์ท ภาพยาบาลแก่
ครู เหล่านี้เลย

๖. มีการจัดทำงบประมาณในลักษณะที่ผิดพลาดอยู่มาก มีการวางตัว เลขตามบัญชี
ใหญ่ของตจว.วิธีการทำงบประมาณเท่านั้น (๑๒)

จากเหตุผลดังกล่าว ประธานสภา เทศบาลจังหวัดสกลนครที่ไม่รับเทศบัญญัติงบประมาณ
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๕ แล้วได้ส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครพิจารณาต่อไป

ดังนั้น เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า เหตุผลที่ประธาน
สภา เทศบาลและสภา เทศบาลเมืองสกลนครยกขึ้นอ้างในการไม่รับหลักการแห่งร่าง เทศบัญญัติ
งบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ของเทศบาลเมืองสกลนครนั้น ยังคลุมเครือไม่ชัดแจ้ง ซึ่งไม่เพียงพอ
ที่จะอาศัยเป็นหลักในการวินิจฉัยได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครจึงได้ส่งร่าง เทศบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีคืนให้สภา เทศบาลเมืองสกลนครชี้แจงเหตุผลเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ความกระจ่าง
ยิ่งขึ้น ซึ่งไม่ถือว่าจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยกับสภา เทศบาล เพียงแต่ให้สภา เทศบาลชี้แจงเหตุผล
เพิ่มเติมเท่านั้น

สภา เทศบาลเมืองสกลนครจึงได้เรียกประชุมสมาชิกสภา เทศบาลสมัยสามัญ สมัยที่
๔ ครั้งที่ ๒/๒๕๑๕ เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๑๕ เพื่อพิจารณาชี้แจงเหตุผลเพิ่มเติมเกี่ยวกับร่าง
เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ผลปรากฏว่า ในการอภิปรายในเรื่องนี้สมาชิก
ได้แบ่งออกเป็น ๒ ฝ่ายๆ ละเท่าๆ กันคือ ๕ เสียงต่อ ๕ เสียง ฝ่ายหนึ่งมีความเห็นว่าควรจะให้
มีการพิจารณากันเฉพาะภายในขอบเขตแห่งเหตุผลที่ประธานเทศบาลและสภา เทศบาลยกขึ้นอ้างใน
การไม่รับหลักการแห่งร่าง เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ได้พิจารณาไปแล้ว เมื่อการประชุม
สภา เทศบาล สมัยสามัญ สมัยที่ ๔ ครั้งที่ ๑/๒๕๑๕ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๑๕ เท่านั้น แต่อีก
ฝ่ายหนึ่งมีความเห็นว่าควรจะได้พิจารณาในขอบเขตกว้างๆ เป็นกรณีๆ ไป ในที่สุดประธานสภา-
เทศบาลจึงได้สั่งปิดประชุม โดยให้สมาชิกสภา เทศบาลนำคำชี้แจงเหตุผลเพิ่มเติมในการพิจารณาว่า

(๑๒) ข้อคิดเห็นของประธานสภาเทศบาล เมื่อ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๑๕ จากการสัมภาษณ์
นายเลิศ หงษ์ภักดิ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๒๐

รับหรือไม่รับหลักการแห่งร่าง เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ เทศบาล เมืองสระบุรี
แล้วนำเสนอประธานสภา เทศบาล เพื่อรวบรวมเสนอให้วุฒิสภาจังหวัดสระบุรีพิจารณา
ต่อไป

สำหรับ เหตุผลที่กลุ่มสมาชิกสภา เทศบาลที่ไม่รับหลักการแห่งร่าง เทศบัญญัติ
งบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้รวมกันชี้แจงถึง เหตุผลแห่งการไม่รับหลักการแห่งร่าง เทศบัญญัติ
งบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๘ พอสรุปได้ ดังนี้

๑. การตั้งงบประมาณรายจ่ายส่วนใหญ่เพื่อบำรุงความสุข อำนาจความสะดวก
สบายให้แก่พนักงานเทศบาล และกลุ่มชุมชนที่มีฐานะดีเท่านั้น ไม่ได้คำนึงและสนับสนุนสนองตอบ
นโยบายของรัฐบาลที่จะสร้าง เสริมความกินที่อยู่ดีของประชาชนให้มีสภาพดียิ่งขึ้นแต่ประการใดเคย
๒. การตั้งงบประมาณดังกล่าวมีความซับซ้อนพาดพิงไปประหลาดและไปรอบคอบ
๓. การตั้งงบประมาณดังกล่าวไม่มีการสืบหารายละเอียด ชอุมูล ข้อเท็จจริง
ทั้งรายรับและรายจ่ายที่ปรากฏนั้น เป็นเพียง เพื่อให้เงินคงเหลือถูกตวงเท่านั้น
๔. การตั้งงบประมาณครั้งนี้มีพฤติกรรมที่มิเคยมีขบวนสงสัยที่ไม่เปิดโอกาสให้
สมาชิกสภา เทศบาลพิจารณาได้ดังนี้
๕. ตัวเลขต่างๆ ยังมีการขัดแย้งไม่ตรงกับความเป็นจริง และยังผิดพลาดอยู่มาก

ส่วนกลุ่มสมาชิกสภา เทศบาลที่สนับสนุนหลักการแห่งร่าง เทศบัญญัติงบประมาณ
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้น ได้ให้เหตุผลพอสรุปได้ ดังนี้

๑. ร่าง เทศบัญญัติงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งคณะเทศมนตรี เป็นผู้เสนอขึ้น
เป็นร่าง เทศบัญญัติที่ถูกต้องตามวิธีการร่างงบประมาณและระเบียบวิธีการทุกประการ
๒. ก่อนที่จะมีการ เสนอร่าง เทศบัญญัติงบประมาณฯ ฉบับนี้ คณะเทศมนตรีได้ประชุม
หารือกับหัวหน้าส่วนต่างๆ ตลอดจนได้ประชุมปรึกษาหารือกับสมาชิกสภา เทศบาล เป็นการภายในแล้ว

และสมาชิกสภา เทศบาลก็ได้ให้ความร่วมมือ และให้ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นในการกำหนด
โครงการและจำแนกเงินเพื่อขยายบำรุงท้องถิ่นเป็นรายปี คณะเทศมนตรีจึงได้รับเอาความ
ต้องการของสมาชิกสภา เทศบาลมาวาง เป็นเทศบัญญัติงบประมาณ ก่อนที่จะได้มา เสนอต่อ
สภา เทศบาล

๓. ในการประชุมสภา เทศบาล เพื่อพิจารณาร่าง เทศบัญญัติงบประมาณประจำปี
นั้น ประธานสภา เทศบาลมีมติไม่เห็นชอบด้วย จึงได้ชี้ขาดข้างไปเห็นชอบ แต่คณะเทศมนตรี
ก็ยังยืนยันในหลักการ เดิมและพร้อมที่จะให้คำรับรองแก่สมาชิกสภา เทศบาลที่ประสงค์จะแปรญัตติ
ร่าง เทศบัญญัติงบประมาณดังกล่าวทุกประการ

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้พิจารณา เหตุผลของทั้งสองฝ่ายแล้ว เห็นว่าทั้งสภา-
เทศบาลและคณะเทศมนตรีต่างก็มุ่งถึงผลประโยชน์ของท้องถิ่น และมา เห็นใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย
จึงได้ส่ง เรื่องคืนให้สภา เทศบาล เมืองสระบุรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง (๑๓)

สภา เทศบาลจึงได้เรียกประชุมสมาชิกสภา เทศบาลมาประชุมกันอีกครั้งหนึ่ง
เป็นการประชุมสภา เทศบาลสมัยสามัญ สมัยที่ ๔ ครั้งที่ ๕/๒๕๑๑ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๑
เพื่อพิจารณาร่าง เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีดังกล่าว ซึ่งสภา เทศบาลก็ได้มีมติ
ยืนยันตามความเห็นเดิม

จังหวัดพิจารณาแล้ว เห็นว่าร่าง เทศบัญญัติงบประมาณฉบับนี้ เป็นไปตามระเบียบ
ของกระทรวงมหาดไทยทุกประการ การที่สภา เทศบาลไม่รับหลักการนี้ ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า
การที่เสียส่วนมากไม่เห็นด้วย โดยมีคะแนนเสียงฝ่ายคณะเทศมนตรี ๕ คะแนน และกลุ่มฝ่าย
ค้าน ๕ คะแนน เมื่อมีคะแนนเสียงเท่ากันแล้ว ประธานสภา เทศบาล ซึ่งทำหน้าที่อยู่ เป็นพวก

(๑๓) เป็นการปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๑/ว.๓๓๑ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม
๒๕๑๒ เรื่องขอความเข้าใจและกำหนดแนวทางปฏิบัติในกรณีที่สภา เทศบาลไม่รับหลักการ
แห่งร่าง เทศบัญญัติงบประมาณประจำปี ข้อ ๑

เกี่ยวกับฝ่ายค้านจึงได้ลงคะแนนเสียงชี้ขาดไม่รับหลักการ ในกรณีเช่นนี้จังหวัดมีความเห็นว่า หากกระทรวงมหาดไทยจะเห็นชอบด้วยกับสภาเทศบาลที่ไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๑๕ ของเทศบาลเมืองสระบุรี โดยให้คณะเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๑๕ มาตรา ๔๕ (๒) แล้ว ทำการชาวเสียงแก่ทั้งคณะเทศมนตรีใหม่อีก ก็เห็นว่าคณะเทศมนตรีคงจะไม่มีรากฐานที่มั่นคง จะเริ่ม อาจก่อให้เกิดความวุ่นวายปั่นป่วน ทำความเสียหายให้แก่ท้องถิ่นได้ ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสตัดสินใจว่าใครควรจะเป็นผู้บริหารงานของเทศบาลเมืองสระบุรี จึงเห็นควรวินิจฉัยการยุบสภาเทศบาล เพื่อทำการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลใหม่ต่อไป (๑๔)

ในเรื่องนี้เมื่อข้อสงสัยเกิดเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีฉบับนี้ อยู่ว่า คณะเทศมนตรีได้ตั้งประมาณการรายรับไว้ ๗,๙๐๐,๐๐๖ บาท และตั้งรายจ่ายไว้ ๗,๗๖๓,๑๔๓ บาท โดยผนวกงบประมาณเฉพาะกิจการประปาไว้ด้วยตามระเบียบ ประเด็นสำคัญที่สมาชิกสภาเทศบาลอภิปรายโจมตีกันมากได้แก่

๑. ได้ตั้งรายจ่ายไว้ฟุ่มเฟือย ที่สำคัญได้แก่ หมวดค่าวัสดุ ค่าจ้างนเชื้อเพลิงของหมวดกลาง เป็นเงิน ๔๓,๕๐๐ บาท ของหมวดคัมเพลิง เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท หมวดค่าวัสดุ ค่าไฟฟ้า ของหมวดสาธารณสุข เป็นเงิน ๒,๑๐๐ บาท ของแผนกการศึกษา เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท และหมวดค่าวัสดุ ค่าโทรศัพท์ ของหมวดคัมเพลิง เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท ซึ่งไม่เป็นการประหยัดตามนโยบายที่คณะเทศมนตรีได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาล

(๑๔) สัมภาษณ์ นายเลิศ หงษ์ภักดิ์ ผู้ว่าราชการจังหวัด นครราชสีมา เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐

๒. ได้ตั้งรายจ่ายไว้โดยขาดความรอบคอบที่สำคัญได้แก่ หมวดเงินเดือนของแผนกการศึกษา ตั้งไว้ จำนวน ๓๙๕,๘๔๐ บาท ซึ่งสภาเทศบาลเห็นว่า ตัวเลขผิดพลาด หมวดค่าตอบแทนเงินช่วยเหลือค่าเล่าเรียนบุตรตั้งไว้ จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท เงินช่วยเหลือข้าราชการพยาบาล เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท ซึ่งสภาเทศบาลเห็นว่าไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เพราะเทศบาลต้องรับโอนครูจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอีก รวม ๓๖ อัตรา จึงต้องรับภาระเรื่องเงินเดือนค่าเล่าเรียนบุตรและเงินข้าราชการพยาบาล เพิ่มขึ้นด้วย งบประมาณที่ตั้งไว้นี้ฝ่ายค้านคิดว่าจะไม่เพียงพอ

๓. ได้ตั้งรายจ่ายไว้เพื่อประโยชน์ของพนักงานเทศบาลหรือบุคคลบางกลุ่มเท่านั้น โดยไม่ประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ที่สำคัญได้แก่ หมวดค่าครุภัณฑ์ ค่าซื้อเครื่องทำน้ำเย็นสำหรับหมวดคาง และค่าซื้อแหงคานำประจำบ้านพักปลัดเทศบาล เป็นเงิน ๙,๕๕๐ บาท หมวดค่าใช้สอย ค่าติดตั้งโทรศัพท์โรงเรียนเทศบาล เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ไม่มีส่วนที่จะทำให้ความเป็ อยู่และสภาพแวดล้อมของประชาชนดีขึ้นเลย

นอกจากนี้ สมาชิกสภาเทศบาลฝ่ายค้านยังเห็นว่า ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายฉบับนี้ได้ตั้งรายรับไว้สูง โดยเฉพาะภาษีบำรุงเทศบาล ภาษีชาว ปี พ.ศ.๒๕๑๘ รับจริงเพียง ๘,๖๓๐ บาท แต่ปี พ.ศ.๒๕๑๙ ตั้งไว้จำนวน ๓๘,๙๓๐ บาท ภาษีสุราและเครื่องดื่มปี พ.ศ.๒๕๑๘ รับจริงเพียง ๑๙๗,๙๓๐ บาท แต่ปี พ.ศ.๒๕๑๙ ตั้งไว้จำนวน ๒๕๐,๘๔๐ บาท แต่ตั้งว่าการตั้งรายรับไว้สูงก็เพื่อให้ตั้งรายจ่ายได้มาก ซึ่งถ้าหากไม่สามารถจัดเก็บได้ตามที่ตั้งไว้ก็จะเป็นผลเสียต่อการบริหารเทศบาลในภายหลัง

กรณีของเทศบาลเมืองสระบุรีนี้ มีข้อสงสัยเกิดขึ้นอีกกว่ามาข้างต้นแล้ววว่า สมาชิกสภาเทศบาลได้มีการแตกแยกออกเป็นหลายฝ่ายมาตั้งแต่ต้น ดังนั้น การพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายฯ ฉบับนี้ เสียงในสภาเทศบาลจึงได้แบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย ก้ำกึ่งกัน คือ ฝ่ายรับหลักการ ๕ เสียง และฝ่ายไม่รับหลักการ ๕ เสียง ซึ่งประธานสภาเทศบาลเอง

ก็อยู่ฝ่ายท่าน และก็ออกคะแนนเสียงข้างมาแต่ตน ซึ่งประธาเสภา เทศภาคควรจะงคออกเสียงก่อน เมื่อคะแนนเสียงเท่ากันจริงๆ จึงควรเป็นผู้คัดค้านซึ่งขาดมากกว่า จึงว่าดีจึงเห็นว่าหากจะให้คณะเทศมนตรีผู้ดีไปจากตำแหน่ง และทำให้การระวางเสียง เพื่อแต่งตั้งคณะเทศมนตรีขึ้นใหม่ ก็อาจจะทำให้เกิดความยุ่งยาก และไม่ว่าคณะเทศมนตรีชุดใหม่จะสามารถบริหารงานของเทศบาลให้ เป็นไป ด้วยความราบรื่น ได้ จังหวัดจึงเสนอให้ยุบสภา เทศภาค เพื่อให้ประชาชนเลือกตั้งใหม่ ซึ่งจังหวัดเห็นว่า เป็นทางออกหรือทางเลือกที่ดีที่สุด คือปล่อยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจว่าฝ่ายใดสมควรจะ เป็นผู้บริหาร เทศภาคต่อไป

อย่างไรก็ตาม หากจะพิจารณาในแง่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยแล้ว ปัญหาความขัดแย้งของสภา เทศภาคกับคณะเทศมนตรี เท่าที่ผ่านมา นั้นจะเป็นเรื่องของความเห็นที่ไปตรงรอยกันมากกว่า อันเป็นปรากฏการณ์ธรรมดาที่จะพบเห็นได้ในวิถีทางของประชาธิปไตย พฤติการณ์เช่นนี้จะถือว่าเป็นการส่งเสริมหรือเป็นการพัฒนาทางการเมือง ตรงกับเท่าที่ความขัดแย้งนั้นจะไม่นำไปสู่การแตกแยกอย่างเห็นได้ชัด ยิ่งกว่านั้นหากได้พิจารณานโยบายของประชาชนในท้องถิ่นด้วยแล้ว เห็นว่า ส่วนกลางจะใช้อำนาจมากจนเกินไป นอกจากจะไม่เป็นการส่งเสริมความเป็นอิสระของท้องถิ่นแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดปฏิกิริยาที่ไม่พึงประสงค์ในหมู่ประชาชนขึ้นได้ ดังนั้น การที่จะถือเอาหลักคะแนนเสียงข้างมากในสภา เทศภาคอันทำให้คณะเทศมนตรีคนลูกคูกคูลานขาดเสถียรภาพในการบริหารงาน ซึ่งเป็น การคาดการณ่ล่วงหน้า และไปว่า จะ เป็นไป ตามที่คาดไว้หรือไม่ มาเป็นเหตุในการยุบสภา เทศภาคตามที่จังหวัดเสนอแล้ว ก็จะเป็นเหตุสุดที่ ไม่มีน้ำหนักเพียงพอ จากข้อพิจารณาดังกล่าวกระทรวงมหาดไทยจึงเห็นชอบกับสภา เทศภาคและหลักเสียงการยุบสภา เทศภาค เมืองสระบุรีตามที่จังหวัดเสนอมา (๑๕)

(๑๕) สัมภาษณ์ นายพัฒนา สุวรรณพาณิชย์ ผู้อำนวยการกองราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๒๐

ลักษณะของความขัดแย้งในเทศบาลตำบลแก่งคอย

ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีได้เรียกประชุมสภาเทศบาลครั้งแรก เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๑๘ เพื่อให้สมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งได้ดำเนินการเลือกตั้งประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล และคณะเทศมนตรี ตามลำดับ หลังจากที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้กล่าวเปิดประชุมแล้ว ก็ได้มีเลือกตั้งประธานสภาเทศบาลควมการ เขียวสมชิกสภาเทศบาลผู้มีอายุสูงสุด ให้ขึ้นทำหน้าที่ประธานสภาเทศบาลชั่วคราว ซึ่งก็ได้มีกลุ่มผู้เสนอรายชื่ออยู่ ๒ กลุ่ม เมื่อได้มีการลงมติกันแล้วปรากฏว่า ได้ ๖ คะแนน เท่ากันทั้งสองฝ่าย จึงได้มีการเลือกตั้งประธานสภาขึ้นใหม่ เมื่อมีการลงมติเลือกครั้งก็ได้ ๖ คะแนนเท่ากันเหมือนเดิมอีก ประธานสภาเทศบาลชั่วคราว จึงได้ลงมติชี้ขาดให้ฝ่ายที่เหมาะสมได้เป็นประธานสภาเทศบาลต่อไป และการเลือกรองประธานสภาเทศบาลขึ้น ก็มีลักษณะเหมือนกันกับการเลือกตั้งประธานสภาเทศบาลเช่นกัน กล่าวคือ ทั้งสองฝ่ายได้ ๖ คะแนนเท่ากัน และต้องไปประธานสภาเทศบาลชั่วคราวตัดสินชี้ขาดอีกครั้ง จากนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดจึงได้ประกาศแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาเทศบาลต่อไป

เมื่อถึงวาระที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ทำการข่าวเสียงเพื่อหาตัวแทนเขต เทศมนตรี จากผู้ที่มีคะแนนนิยมมากที่สุดเพียงคนเดียว เพื่อขอความเห็นชอบจากสภาเทศบาลก็ได้เกิดความหนักใจแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรีมาก เพราะในการหาข่าวเสียงนั้นผู้นิยมมากที่สุดเท่ากัน คือ ได้ ๖ คะแนนเท่ากัน ดังนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดจึงขอปิดระยะเวลาการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีออกไปอีกระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเป็นการอ้อมทอมปรีดิ์ประยอมบรรดาสมาชิกสภาเทศบาลทั้งสองฝ่าย ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงได้เปิดประชุมอย่างไม่เป็นทางการอีกครั้ง ในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๘ โดยสมาชิกสภาเทศบาลทั้ง ๒ ทีมฯ ๓ คน มาร่วมตกลงกันเรื่องนี้โดยมีข้อตกลงกัน ดังนี้

๑. ทั้งสองทีมจะผลัดกันเป็นคณะเทศมนตรีฝ่ายหนึ่ง กับประธานและรองประธานสภาเทศบาลอีกฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายละ ๒ ปี (รวมเป็น ๔ ปี) คือ ถ้าฝ่ายหนึ่งเป็นคณะเทศมนตรี อีกฝ่ายหนึ่งจะเป็นประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล

๒. สำหรับปีสุดท้าย (ปีที่ ๕) หากฝ่ายหนึ่งได้เป็นนายกเทศมนตรีก็ปร
สภา เทศบาลอีกฝ่ายหนึ่งจะได้เป็นเทศมนตรีก็รับรองปร
(๑๖)

เมื่อทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกัน ตามข้อตกลงข้างต้นแล้วก็ได้มีการจับสลากขอหา
ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด และสมาชิกสภา เทศบาลตำบลแก่งคอยทุกท่าน ซึ่งผลที่ออกมา
ทุกฝ่ายก็ได้ยอมรับ

จากนั้นก็ได้มี เท็กไว เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน แควผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้
เรียกประชุมสภา เทศบาลตำบลแก่งคอย ครั้งที่ ๒/๒๕๑๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๑๔
ผลการแต่งตั้งก็เป็นที่เรียบร้อยตามที่ไดตกลงกันไว้ความคะแนนเสียงที่เป็นเอกฉันท์

ต่อมาสมาชิกฝ่ายคณะเทศมนตรีชุดนี้ได้ลาออกไป ๑ คน เมื่อจังหวัดได้ดำเนินการ
การให้มีการเลือกตั้งซ่อมปรากฏว่า ผู้สมัครของอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นเหตุให้
คะแนนเสียงในสภา เทศบาล เปลี่ยนแปลงไปเป็น ๗ ต่อ ๕ นอกจากนี้ ประธานสภา เทศบาล
ยังเป็นสมาชิกฝ่ายตรงกันข้ามกับคณะเทศมนตรีอีก จึงทำให้การบริหารงานของคณะเทศมนตรี
ต้องประสบกับความยุ่งยากหลายประการ เมื่อสภา เทศบาลตำบลแก่งคอยได้ประชุมกัน เมื่อวันที่
๑๓ สิงหาคม ๒๕๑๔ เพื่อพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ.๒๕๑๕ ปรากฏว่า สภา เทศบาลนั้นมติไม่รับหลักการร่างเทศบัญญัติงบประมาณฉบับนี้ด้วย
คะแนน ๖ ต่อ ๔ ซึ่งขอสรุปเหตุผลของสมาชิกสภา เทศบาลที่ไม่รับหลักการ คือ

๑. ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายฯ ฉบับนี้ ขาดความเหมาะสมในรอบคอบ
๒. คณะเทศมนตรีซึ่ง เป็นผู้บริหารงบประมาณไม่เป็นผู้บริหารที่ดี
๓. การตั้งงบประมาณรายจ่าย ไม่ได้ตั้งไว้ตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภา-
เทศบาล ซึ่งเป็นเหตุให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีชุดนี้

(๑๖) สัมภาษณ์ นายเลิศ หงษ์ภักดิ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา (อดีตผู้ว่าราชการจังหวัด
สระบุรี) เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๐

จังหวัดได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายฯ ฉบับนี้ เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยทุกประการ ทั้งนี้ โดยมุ่งหวังถึงประโยชน์ของท้องถิ่นตามกำลังเงินและความสามารถที่เทศบาลมีอยู่ จึงได้ส่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณฯ ดังกล่าวคืนให้สภาเทศบาลพิจารณากันอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็น การปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๖๑/ว.๓๓๑ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติในกรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี ข้อ ๑ ผลของการประชุมสภาเทศบาลตำบลแก่งคอยเกี่ยวกับเรื่องนี้ เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีสมาชิกมาประชุม ๑๒ นาย ผลของการประชุมปรากฏว่ามีสมาชิกให้รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำนวน ๕ คะแนน และมีสมาชิกไม่เห็นสมควรรับหลักการ จำนวน ๗ คะแนน อันเป็นการยืนยันเจตนาของสภาเทศบาลครั้งแรก

จังหวัดได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ผลยุติการบังคับใช้ร่างเทศบัญญัติดังกล่าวมาแล้วพอจะประมาณได้ว่า สมาชิกสภาเทศบาลตำบลแก่งคอยชุดนี้แตกแยกกันหมดแล้ว ซึ่งต่างฝ่ายต่างก็จะไปไกล่เกลี่ยการเป็นผู้นำทางฝ่ายบริหาร ดังจะเห็นได้จากการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีภายหลังจากการเลือกตั้งแล้ว เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดไทรบุรี (ชาวเสียงในการประชุมสภาเทศบาลครั้งแรก เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๒) ก็ได้เกิดปัญหาเรื่อยมาในเมื่อมีเสียงสนับสนุนฝ่ายละเท่าๆ กัน คือ ๖ เสียงต่อ ๖ เสียง และได้มีการอ้อมล้อมเป็นการภายในจนสามารถตกลงกันได้ที่สุดในที่สุด

เมื่อได้พิจารณาถึงร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ของเทศบาลตำบลแก่งคอยที่สภาเทศบาลลงมติไม่รับหลักการแล้ว ปรากฏว่า คณะเทศมนตรีได้ตั้งประมาณการรายรับไว้ ๓,๕๔๘,๒๓๖ บาท และได้ตั้งรายจ่ายไว้ ๓,๕๖๖,๐๑๖ บาท ส่วนงบประมาณเฉพาะกิจการประปาตั้งรายจ่ายไว้ ๕๕๖,๖๘๒ บาท สถานพยาบาลตั้งรายจ่ายไว้ ๑,๓๕๖,๖๕๐ บาท และประเด็นที่สภาเทศบาลอภิปรายโจมตีกันมากที่สุดได้แก่

๑. ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายดังกล่าว เป็นงบประมาณที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและไม่ตรงกับนโยบายที่คณะเทศมนตรีได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาล

โดยเฉพาะการก่อสร้างทอระบายน้ำ เป็นเงิน ๕๕๗,๕๕๐ บาท ควรที่จะนำมาปรับปรุงกิจการ
ประปาอันเป็นความต้องการของประชาชนมากกว่า

๖. การจัดทำงบประมาณขาดความรอบคอบ โดยเฉพาะรายการก่อสร้างขอ
ตัดใช้มัน เป็นเงิน ๓๒,๔๘๓ บาท ทั้งนี้ เนื่องจากต้องก่อสร้างในที่ดินของเอกชน แต่เทศบาล
ไม่ได้ขอผูกขาดใช้ที่ดินจากเจ้าของที่ดินเสียก่อน อันอาจทำให้เกิดปัญหาในภายหลังขึ้นได้

๓. ได้ใช้งบประมาณไว้ฟุ่มเฟือย โดยเฉพาะหมวดเงินอุดหนุน
การกีฬา ประชาชน และนักเรียน เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท มิ่งสภาเทศบาลเห็นว่าควรนำเงิน
ยอดนี้มาปรับปรุงกิจการประปาหรือ นำเงินมาถนอมถนนหน้าโรงเรียนจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน
มากกว่า

นอกจากนี้สภาเทศบาลยังโจมตีและไปไว้วางใจการบริหารงานของคณะเทศมนตรี
ในระยะที่ผ่านมาก็ด้วย โดยเห็นว่ามีการบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพ ขาดความรับผิดชอบ
ไม่รักษามาตรประโยชน์ของเทศบาลและปฏิบัติงานเสียไปในทางไม่สุจริตจึงได้มีการพยายามโค่นล้ม
คณะเทศมนตรีซึ่งได้กล่าวมาแล้ว

ลักษณะของความขัดแย้งในเทศบาลตำบลหนองแก

สมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองแกได้แบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย แต่เดิมฝ่ายคณะเทศ-
มนตรีมี ๗ เสียง และฝ่ายค้านมี ๕ เสียง ต่อมาประธานสภาเทศบาลซึ่งเป็นฝ่ายคณะเทศมนตรี
ได้เอนเอียงไปเป็นสมาชิกฝ่ายค้าน ดังนั้น จึงทำให้คะแนนเสียงทั้งสองฝ่ายมีฝ่ายละ ๖ คนเท่ากัน
โดยที่ประธานสภาเทศบาลเป็นสมาชิกสภาเทศบาลฝ่ายค้าน ส่วนรองประธานสภาเทศบาล เป็น
สมาชิกสภาเทศบาลฝ่ายคณะเทศมนตรี ดังนั้น ในการประชุมสภาเทศบาลแล้วครั้งจึงประสบปัญหา
ยุ่งยากที่จะดำเนินการประชุมสภาเทศบาล เพื่อพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๔) ประจำปี พ.ศ.๒๕๑๕ ให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาลได้ กล่าวคือ

ในการประชุมสภาเทศบาลสมัยสามัญ สมัยที่ ๒ ครั้งที่ ๑/๒๕๑๕ เมื่อวันที่ ๕
สิงหาคม ๒๕๑๕ ในระหว่างการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔)

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ประชามสภาเทศบาลประสงค์จะลงมาใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในฐานะสมาชิกสภาเทศบาลคนหนึ่ง จึงได้เชิญรองประธานสภาเทศบาลขึ้นปฏิบัติหน้าที่แทน แต่รองประธานฯ ไม่ยอมขึ้นปฏิบัติหน้าที่แทน ทำให้ประธานสภาฯ ไม่สามารถลงมาใช้สิทธิลงคะแนนได้ ดังนั้น ประธานสภาฯ จึงได้สั่งปิดการประชุมและให้จังหวัดทวิหรือกระทรวงมหาดไทยว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๑/๑๓๓๕๑ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๑๕ วางแนวทางปฏิบัติให้สภาเทศบาลเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลผู้หนึ่งขึ้นเป็นประธานชั่วคราวเพื่อปฏิบัติหน้าที่แทนประธานชั่วคราวในกรณีดังกล่าวได้

ดังนั้น ในการประชุมสภาเทศบาลสมัยสามัญ สมัยที่ ๔ ครั้งที่ ๑/๒๕๑๕ เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๑๕ เพื่อพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๑๕ ได้มีปัญหาเพิ่มขึ้นอีก กล่าวคือ เมื่อประธานสภาเทศบาลได้เชิญรองประธานฯ ขึ้นทำหน้าที่แทนแล้ว แต่รองประธานฯ ไม่ยอมขึ้นมาปฏิบัติหน้าที่แทน ดังนั้น ประธานสภาเทศบาลจึงได้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลผู้หนึ่งเป็นประธานชั่วคราว เพื่อทำหน้าที่แทนประธานฯ ในขณะที่ประธานลงไปใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในฐานะสมาชิกสภาเทศบาลผู้หนึ่ง แต่ปรากฏว่า ประธานสภาเทศบาลชั่วคราวไม่ยอมขึ้นปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ดังนั้น ประธานสภาฯ จึงได้อาจอใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในฐานะสมาชิกสภาเทศบาลได้ ทั้งนี้ เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยเคยมีหนังสือที่ มท ๐๓๑๑/๑๕๖๓๔ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๑ กำหนดวิธีปฏิบัติไว้ว่า ในกรณีที่ประธานสภาเทศบาลลงมาใช้สิทธิในฐานะสมาชิกสภาเทศบาลได้เพื่อให้ประธานสภาฯ เชิญรองประธานสภาฯ ขึ้นทำหน้าที่แทนประธานสภาฯ เป็นการชั่วคราว แล้วประธานสภาฯ จึงจะลงจากที่นั่งประธานสภาเทศบาลได้ เมื่อกรณีเป็นเช่นนี้ ประธานสภาเทศบาลตำบลหนองแคว จึงได้สั่งปิดประชุมอีกครั้งหนึ่ง

นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหนองแคว จึงได้รายงานขอให้จังหวัดดำเนินการยุบสภาเทศบาล เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลต่อไป ซึ่งจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า ปัญหาในการประชุมสภาเทศบาลดังกล่าว น่าที่จะหาทางออกและเปิดประชุมกันใหม่ได้

จึงได้มอบหมายให้ นายอำเภอหนองแควหาช่างให้ เตะบาดคำ เจริญการ ประชุมสภา เทศบาลใหม่ เพื่อมิให้เกิดผลเสียหายแก่ท้องถิ่นได้

ดังนั้น เมื่อมีการประชุมสภา เทศบาลสมัยวิสามัญ สมัยที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๑๕ ในการประชุมครั้งนั้น ได้มีการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๑๕ อีกครั้ง เมื่อประธานสภา เทศบาลได้ขอมติที่ประชุมว่าผู้ใดเห็นสมควรรับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ฉบับนี้ขอให้อย่างน้อย ปรากฏว่ามีสมาชิกสภา รับหลักการรวม ๒ เสียง และประธานสภาเทศบาล ได้ถามต่อไปอีกว่า มีผู้ใดเห็นไม่สมควรรับหลักการ ขอให้อย่างน้อย ปรากฏว่า มีสมาชิกสภา เห็นสมควรไม่รับหลักการ ๕ เสียง เมื่อถามมติดังกล่าวแล้ว ประธานสภา จึงได้เชิญรองประธานสภา ขึ้นไปทำหน้าที่แทนเป็นการชั่วคราว เพื่อประธานสภา จะลงมาใช้สิทธิ แต่เมื่อประธานสภา ขึ้นไปทำหน้าที่แทนเป็นการชั่วคราว เพื่อประธานสภา จะลงมาใช้สิทธิ แต่เมื่อประธานสภา ลงมาแล้ว รองประธานสภา ที่ทำหน้าที่แทนประธานสภา ขณะนั้น ไปใช้ให้ประธานสภา ใช้สิทธิออกเสียง กลับซึ่งมีสมาชิกสภา เทศบาลฝ่ายสหประชาชนอีกประมาณ ๒ คน แล้วรองประธานสภา ที่ทำหน้าที่แทนประธานสภา ก็สรุปมติของสภา เทศบาลว่า ร่างเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๑๕ นั้น สภาเทศบาลรับหลักการ ในวันที่ ๑ ด้วยคะแนนเสียง ๒ ต่อ ๕ แล้วให้คำ เป็นการตามระเบียบวาระต่อไป ส่วนประธาน สภา เทศบาลที่ลงจากบัลลังก์ไปยังที่นั่งของสมาชิกสภา ก็ไถ่ยกมืออยู่ตลอดเวลา แต่ประธานสภา ซึ่งทำหน้าที่แทนประธานสภา ไม่ชี้ไป พูดยหรือให้คะแนนแต่ประการใด เมื่อเวลาเย็น ก็ขอให้ รองประธานสภา ลงจากบัลลังก์ เพื่อจะขึ้นไปปฏิบัติหน้าที่ตามเดิม รองประธานสภา ก็ไปยอมลงมา เมื่อมีการชี้คะแนนก็เคยสักครู่ รองประธานสภา ก็ลงมา เมื่อประธานสภา ขึ้นไปทำหน้าที่ประธานแล้ว ก็สรุปมติที่ประชุมสภา เทศบาลใหม่ โดย คะแนนเสียงที่ประธานสภา เทศบาลยกมือเป็นอีก ๑ เสียง สรุปได้ เป็น ๒ เสียง แก่กัน แล้วประธานก็ออกเสียงชี้ขาดไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) ประจำปี ๒๕๑๕ นี้

ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาแล้ว เห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้สืบเนื่องมาจากประธาน สภา เทศบาลไปเข้ากับฝ่ายค้าน รองประธานสภา เทศบาลก็เป็นคนละฝ่ายกับประธานสภา เทศบาล

หากจะมีการประชุมสภา เทศบาลอีกก็จะเกิดปัญหา เช่นนี้ไม่สิ้นสุด เพราะมีเสียงสนับสนุนฝ่ายละเท่าๆ กัน คือ ฝ่ายละ ๖ เสียง ประกอบกับมีการขัดแย้งกันในเรื่องส่วนตัว มีการกล่าวโจมตีกันอย่างรุนแรง ยังความเสียหายให้แก่ท้องถิ่น นอกจากนี้ยังทำให้การบริหารงานของเทศบาลต้องหยุดชะงักไปด้วย

การขัดแย้งภายในเทศบาลตำบลหนองแคดังกล่าวแล้ว หากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าพฤติกรรมของสภา เทศบาลตำบลหนองแคเป็น การขัดแย้งกันใน เรื่องส่วนตัว และมีการแบ่ง เป็นฝ่ายอย่างเห็นได้ชัด ทั้ง เห็นได้ว่าการพิจารณา ญัตติร่าง เสนอญัตติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) ประจำปี ๒๕๕๕ ไม่ได้มีการคำนึงถึงหลักการและเหตุผลของร่าง เสนอญัตติฯ อย่างแท้จริง แต่ได้ถือเอา เรื่องส่วนตัวมากกว่า ทั้งนี้ แม้จะมีการประชุมพิจารณา ญัตติดังกล่าวถึง ๓ ครั้งก็ตาม แต่ปัญหา กลับยิ่ง เพิ่มขึ้นอีก ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนอกจากจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการและท้องถิ่นแล้ว ยังทำให้ภาพพจน์ของการปกครองท้องถิ่น ต้อง เสียหายไปด้วย

การศึกษา เปรียบ เปรียบเทียบ เรื่องของความขัดแย้ง

จากการศึกษาลักษณะความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างคณะเทศมนตรีกับสภาเทศบาล กรณีของเทศบาลเมืองนครบุรี เทศบาลตำบลแก่งคอย และเทศบาลตำบลหนองแค เป็นเฉพาะแห่งแล้ว ผู้วิจัยจะได้ เปรียบเทียบให้ เห็นถึง ประเด็น สำคัญของการขัดแย้งดังกล่าว ซึ่งพอจะวิเคราะห์ได้ ดังนี้

ทั้งสามเทศบาลจะมีลักษณะที่เห็นได้ชัดประการหนึ่งคือ สมาชิกสภา เทศบาลจะมีการแบ่งแยกออกเป็น กลุ่ม ตั้งแต่เริ่มต้น กล่าวคือ สมาชิกทั้งสองฝ่ายจะมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม (ยังไม่ควรที่จะเรียกว่า เป็นพรรคการเมือง เพราะแต่ละคนยังมีแนวความคิดไม่เหมือน กัน และวัตถุประสงค์ไม่เหมือนกัน เพียงแต่มีการรวมตัวกัน เท่านั้นซึ่งมีการ เจอกันแล้วเป็น ทั้งนี้ อาจจะนำมาซึ่งการ เป็นพรรคการเมืองก็ได้) เพื่อที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในฐานะ เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารของเทศบาล เป็นส่วนใหญ่ การรวมตัวกันนี้จะไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับกรณีที่มีการ เจอกันตั้งประชาชน

สภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล ซึ่งอาจจะเป็นเพราะสมาชิกสภาเทศบาลแต่ละคนไป
 มุ่งถึงความสำคัญของหัวหน้าฝ่ายบริหาร หรือนายกเทศมนตรี เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น เมื่อผู้ว่าราชการ
 จังหวัดได้ทำการหารือ (ข่าวเสียง) เพื่อเสนอบุคคลผู้มีคะแนนนิยมสูงสุด เพื่อขอความเห็นชอบจาก
 สภาเทศบาล จึงมักจะไปคอยได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกสภาเทศบาลที่ไม่ได้เข้ามาในกลุ่มเดียวกับ
 ที่สำคัญที่สุดคือบุคคลผู้มีคะแนนนิยมสูงสุดไม่สามารถควบคุมเสียงเกิดขาดไว้ในสภาเทศบาลได้ ดังนั้น
 ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้เปลี่ยนแปลงผู้กำกับดูแลเทศบาล จึงต้องหาวิธีการยอมรับยอมปรนอมอยู่เสอมมา
 และที่น่ายัง เกิดอีกประการหนึ่งคือสมาชิกสภาเทศบาลทั้งสองฝ่ายจะมีคะแนนเสียงเท่ากัน ซึ่งจะก่อให้เกิด
 เกิดปัญหาการขัดแย้งกันอยู่เสอม จนทำให้เทศบาลแต่ละแห่งต้องประสบกับปัญหาในการบริหารงาน
 อยู่เนือง และขอสำคัญคือนายกเทศมนตรีกับประธานสภาเทศบาลมักจะอยู่คนละฝ่ายกัน

เมื่อถึงวาระที่สำคัญคือการประชุมพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
 อันเป็นลักษณะที่จะชี้ให้เห็นว่าคณะเทศมนตรีจะสามารถบริหารงานต่อไปได้หรือไม่ เพราะหากว่าการ
 พิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ถ้าสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย คณะ
 เทศมนตรีก็จะต้องพ้นจากตำแหน่งไปตามกฎหมาย (๑๕) ในกรณีนี้คณะเทศมนตรีไม่สามารถที่จะยุบ
 สภาเทศบาลเหมือนกับการที่คณะรัฐมนตรีทำการยุบรัฐสภาได้ ดังนั้น คณะเทศมนตรีจึงต้องพยายาม
 ทุกวิถีทางที่จะให้สภาเทศบาลรับหลักการในร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ได้ แม้
 บางครั้งจะต้องเป็นเรื่องของการเมืองมากกว่าการบ้านการเมือง (๑๖)

(๑๕) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖, ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๗๐ ตอนที่ ๑๔ คงวัที่ ๑๗
 กุมภาพันธ์ ๒๔๘๖, มาตรา ๔๕

(๑๖) ชลอ วนะภุคิ, "ถ้าข้าพเจ้าเป็นนายกเทศมนตรี", เทศสัมพันธ์, การประชุมนายกเทศมนตรี
 ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๑๗

ข้อที่ ๑๗ พิจารณาก็คือ การออกเสียงลงบัตรรับหลักการแห่งร่าง เสนอญัตติงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้น คณะเสียงที่จะเทกันได้นั้นประธานสภา เทศบาลจะต้องลงมาใช้สิทธิในฐานะสมาชิกสภา เทศบาลคนหนึ่ง ด้วยการออกคะแนนเสียงไม่รับหลักการ เพราะกฎหมายได้กำหนดให้สมาชิกสภา เทศบาลมีจำนวน เป็นเลขคู่เสมอ (๑๗) เมื่อประธานสภา เทศบาลขึ้นไปปฏิบัติหน้าที่แล้ว จำนวนที่เหลืออยู่ก็จะต้อง เป็นเลขคี่ ดังนั้น ประธานสภา เทศบาลจะต้องลงมาใช้สิทธิลงคะแนนด้วย ดังนั้น เมื่อคะแนนเสียง เทกัน ประธานสภา เทศบาลก็จะเป็นผู้ที่ไม่มีสิทธิออกเสียงซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งก็จะต้องออกเสียงไม่รับหลักการแห่งร่างฯ ดังที่ได้ออกเสียงลงคะแนนไปแล้วแต่ข้างตน ดังนั้น คณะเทศมนตรีจึงไม่มีทางที่จะให้ร่าง เสนอญัตติฯ ดังกล่าวผ่านออกมาใช้ได้เลย ในเมื่อคะแนนเสียงได้ เท เทียมกันมาตั้งแต่เริ่มต้นแล้ว

สำหรับในกรณีของ เทศบาลตำบลหนองแกนั้น กลุ่มคณะเทศมนตรีไม่ยอมให้ประธานสภา เทศบาลลงมาใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนได้ เพราะรู้อยู่แล้วว่า ประธานสภา เทศบาลจะต้องลงมาใช้สิทธิออกเสียงไม่รับหลักการแห่งร่าง เสนอญัตติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) อย่างแน่นอน เพราะแต่เดิมประธานสภา เทศบาลอยู่ฝ่ายเดียวกับคณะเทศมนตรี ต่อมาประธานสภา เทศบาลได้ไปอยู่กับกลุ่มฝ่ายค้าน ดังนั้น ทางกลุ่มคณะเทศมนตรีจึงพยายามหาวิธีที่จะไม่ให้ประธานสภา เทศบาลลงมาใช้สิทธิได้ด้วยการที่รองประธานสภา เทศบาลไม่ยอมขึ้นไปทำหน้าที่แทน จนจึงหวังคดโกงมีหวังคือหาหรือมายังกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอทราบแนวทางการปฏิบัติ และเมื่อรองประธานสภา เทศบาลไม่ยอมขึ้นปฏิบัติหน้าที่แทน ประธานสภา เทศบาลก็ได้เลือกตั้งสมาชิกสภา เทศบาลผู้หนึ่งเป็นประธานชั่วคราว เพื่อทำหน้าที่แทนประธานในขณะที่ประธานลงไปใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในฐานะสมาชิกสภา เทศบาลผู้หนึ่ง แต่สมาชิกสภา เทศบาลผู้ได้รับการเลือกตั้งให้ เป็นประธานชั่วคราวก็ไม่ยอมขึ้นไปทำหน้าที่อีก จึงประธานสภา เทศบาลไม่สามารถที่จะลงมาใช้สิทธิได้ และให้สั่งปิดการประชุมไปในที่สุด เพราะไม่มีระเบียบการประชุมสภา เทศบาลที่วาง

(๑๗) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๗๖, เรื่องเดิม, มาตรา ๔๕ และ ๕๖

แนวทางปฏิบัติไว้ เป็น เหวอโค จนกระทั่งช่วงภาคไทยต้องมีหนังสือวางแนวทางปฏิบัติไว้ (๑๘)
 และเมื่อรองประธานสภา เทศบาลขึ้นไปทำหน้าที่แทนประธานสภา เป็นการชั่วคราวแล้ว กลับไป
 ชี้ให้ประธานสภา เทศบาลใช้กฤษฎีกาที่ประธานสภา เทศบาลปรากฏได้ กลับสรุปมติของสภา เทศบาล
 ว่า สภา เทศบาลรับหลักการในวันที่ ๑ ซึ่งถือถือว่าเป็นขั้นเสร็จ (เทคนิค) ทางการเมือง จนทำให้
 ประธานสภา เทศบาลไม่พอใจอย่างมาก เมื่อประธานสภา เทศบาลชี้ไปทำหน้าที่ตามเดิมแล้วก็สรุป
 มติของที่ประชุมสภา เทศบาลใหม่ โดยนับคะแนนที่ประธานสภา เทศบาลยกมือ เมื่อคราวลงไปเป็นสมาชิก
 สภา เทศบาลอีกเสียง สรุปเป็น ๖ คะแนนเท่ากัน แล้วประธานก็ออกเสียงชี้ขาดไว้รับหลักการแห่งร่าง
 เทศบัญญัติ ซึ่งในกรณีนี้ไม่มีลักษณะคล้ายคลึงกับเทศบาล เมืองสระบุรี และเทศบาลตำบลแก่งคอยมาก
 แลคณะเทศมนตรีก็ปล่อยให้ประธานสภา เทศบาลลงมาใช้สิทธิในฐานะสมาชิกสภา เทศบาลได้อย่างเต็มที่
 จนประธานสภา เทศบาลลงคะแนนไม่รับหลักการ อันเป็นเสียงชี้ขาดไปในที่สุด

จากความขัดแย้งภายในของ เทศบาลตำบลหนองแคนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า กลุ่มคณะเทศมนตรี
 ไม่สามารถที่จะหลีกสภาพการขัดแย้งเช่นนี้ได้ เมื่อประธานสภา เทศบาลเริ่มเดิมทีอยู่ฝ่ายเดียวกับคณะ
 เทศมนตรี ชี้ไปเขาก็กับกลุ่มฝ่ายค้าน จึงได้ขอแนวทางที่จะยับยั้งการใช้สิทธิของประธาน สภา เทศบาล
 เสีย และก็ได้ **เสนอ** เรื่องให้จังหวัดดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อยุบสภา เทศบาล เพื่อให้มีการแต่งตั้ง
 สมาชิกแทนต่อไป จนในที่สุดกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งยุบสภา เทศบาลตำบลหนองแคในเวลาต่อมา (๑๙)

- (๑๘) หนังสือกระทรวงมหาดไทย ความมาก ที่ นท ๐๓๑๑/๑๒๔๖๕ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๘
เรื่อง การออกเสียงลงคะแนนของประธาน สภา เทศบาลในฐานะสมาชิก
- (๑๙) คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๘๓๕/๒๕๑๘ เรื่อง ยุบสภา เทศบาลตำบลหนองแค เมื่อวันที่
๑ ธันวาคม ๒๕๑๘

สำหรับลักษณะของความขัดแย้งระหว่างภาคและเทศบาล เทศบาลเมืองสระบุรี และเทศบาลตำบลแก่งคอย ไม่ยอมลดปัญหาความขัดแย้งเช่นนี้แล้ว ผู้วิจัยเชื่อว่า เทศบาลเมืองสระบุรีและเทศบาลตำบลแก่งคอย ก็คงมีลักษณะคล้ายๆ กับเทศบาลตำบลหนองแค อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า สำหรับการปฏิบัติตัวของประธานสภาเทศบาลนั้น ควรจะวางตัวเป็นกลางให้มากที่สุด มิใช่ไปเอาระบบพรรคติดขึ้นไปกับตำแหน่งประธานสภาเทศบาลด้วย จะทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งได้มากที่สุด ประธานสภาเทศบาลควรอย่างหนึ่งที่งะงัดออกเสียงในคราวแรก และเป็นผู้ออกเสียงซ้ำขาดในเมื่อคะแนนเสียงทั้งสองฝ่ายใกล้เคียงกันจริงๆ แต่กระทรวงมหาดไทยก็ได้วางแนวทางในการแก้ไขด้วยการตรากฎหมายพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๕ กำหนด เดชวิชัย เกษเขติน และ เทศมนตรี ทั้งคณะจะต้องออกจากตำแหน่งใหม่ ด้วยการที่เมื่อสภาเทศบาลได้รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคูวาราชการจังหวัดก่อน หากคูวาราชการจังหวัดไม่เห็นชอบและร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีกลับคืนให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ สภาเทศบาลจะต้องไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายคะแนนเสียงไม่เอียงกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด ซึ่งก็เป็นแนวทางในการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งวิธีหนึ่ง ซึ่งจะได้กล่าวไปพบต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย